

TAPOLCZAI LAPOK

EZELŐTT TAPOLCZA ÉS VIDÉKE.

FELELŐS SZERKESZTŐ: SZIGETHY ÖDÖN. KIADÓ ÉS TULAJDONOS: LÓWY B.

Előfizetési ár: Egész évre 10 K., félévre 5 K.,
negyedévre 2 korona 50 fillér.

Megjelenik minden vasárnap.

Hirdetések árszabály szerint.
Nyílt-tér sora 1 korona.

Adóügyi értekezlet.

A „Badacsonyvidéki Szőlősgazdák Szövetkezete”, folyó hó 22-ére értekezletre hívja meg a vidék szőlőbirtokosainak egy részét. Az értekezletnek, illetve megbeszélésnek célja, hogy megállapítsák mennyi átlagban egy hold szőlőre az évi kiadás, mennyi annak a hozadéka.

Ezeket tudva az adóvallomás és a kivetés munkája nagyban meg volna könnyítve.

Ahol valamely vidék gazdái ilyen egyöntetű vallomásokot fognak adni, ott az adófelszólamlási bizottságok vagy egyáltalában nem, vagy csak keveset fognak a vallomáson változtatni, mert ha ezt tennék is, a közgazdatisági bíróság a felek panasza folytán adómegállapításukat megváltoztatná. Természetesen mindig azt téve fel, hogy a vallomások helyesen voltak kiállítva. Különben pedig meg kell jegyezni, hogy csak az adótárgyak, a jövedelemforrások elhallgatása vagy hamis bemondása von büntetést maga után, de nem a jövedelem magasságának helytelen beállítása, összegezése is, ami azonban szintén és pedig nemcsak erkölcsi okokból, hanem a célszerűség szempontjából is kerülendő, nehogy a gazda vallomásának hitelességét kétségeknek és a már vázolt következményeknek tegye ki. A régi adórendszerünk, különösen a III. oszt. kereseti adó, elítélendő erkölcsi alapokon nyugodott, mert

annak adótétele oly magas volt, hogy az adóköteles feleket a hamis bevallásokra jóformán rákényszerítette.

Az új adótörvények szakítottak ezzel a rendszerrel, az adótételeket, illetve az adókulcsot úgy állapították meg, hogy mindenki azt az adót fogja fizetni, amelyet a törvény tőle megkövetel. Ez az adó kétségtelenül sok és annak fizetése terhes lesz, de ezeket a terheket kénytelenek vagyunk a háborus viszonyok egyéb viszontagságaival együtt elviselni, sőt arra is el kell készülnünk, hogy ezek az adóterhek hovatovább fokozódni fognak és a véráldozatokon kívül vagyunk nagy részét is fel fog kelleni áldoznunk. Ránk, gazdákra nézve nincs más ellenszer, mint jövedelmeinket szorgalmas fáradozás és belterjes munka; másrészt pedig takarékoskosságot utján fokozni. A fokozott adóterhek mindenestre újabb tényezők lesznek a termékek árképződéséhez, mert az csak természetes, hogy pl. a szőlősgazda már az idén fizetendő adót a termelési költségek közt fogja elkönyvelni és annak mérveivel képest fogja az új borárakat megállapítani.

Sok fontos tudnivaló volna, nevezetesen a hadi nyereségadó megállapítására nézve sok az eltérő felfogás még szakkörökben is, pedig ez az adónem fogja az idej magas borárakat folytán a szőlőbirtokosokat különösen érdekelni.

Az Egyesület bizonyára módját fogja majd ejteni az adótörvények

alapos tárgyalásainak is; részletesen kell ezen törvényeket és a rájuk vonatkozó rendeleteket a szőlőtulajdonosoknak ismerni, ha magukat kártól és kellemetlenségektől meg akarják kímélni.

Különösen értékes utmutatással szolgálhat majd az értekezlet a vallomási űrlapok kitöltésére vonatkozólag, melyek ugyan még most nincsenek a hatóságoknak kiosztva, de azért idegeskedésre adnak elég okot. Nagyon sokan vannak, kik vallomási ívet nem akarnak adni. Nagyon rosszul gondolkoznak az ilyen gazdák, mert annak adóját, ki vallomási ívet nem ad, a kincstári képviselő előadása alapján hivatalból állapítják meg. Minthogy pedig a kincstári képviselő csak a kincstár érdekeit köteles szem előtt tartani, az adó ilyen esetben feltétlenül nagyobb lesz, mintha a fél helyesen kiállított vallomást adott volna.

A kincstári képviselő, illetve az adófelszólamlási bizottság a vallomást csak olyan esetben nem fogja az adó kivétel alapjául elfogadni, midőn a vallomás nyilvánvalóan aggályos vagy gyanús tételeket tartalmaz, amely a vidék vagy a szomszédság gazdáinak vallomásától szemelláthatólag elüt.

Ezért nagyon helyesen és okosan cselekszik a Szőlősgazdák Szövetkezetének elnöksége, mikor értekezletre hívja össze a hozzáértőket, hogy így megállapítsák egyöntetűen az adatokat, melyet a vallomási ívek kitöltésére helyesen használhatnak fel.

Örjáraton.

[Folytatás.]

Veszedelemes csend volt ez. Az ellenség állásnak itt, — itt kell lennie ezen a szélén az erdőnek. Azt kellett megállapítanom, meddig nyulik ez az állás és hol hajlik vissza a hátrahúzott állás felé. Hogy hol van a leggyöngébb, támadásunknak legalkalmasabb pont? Száz és száz jó bajtársamnak az élete függött pontos hirtetésünktől.

Óvatosan csúszunk néhány lépésnyit előre. Öt lépés — tíz lépés — húsz lépés — és a drótkadályba markoltam. A drót ki volt feszítve, keresztbeződött és egy cölöphöz volt erősítve.

Elértük az ellenséges akadályokat! És még mindig semmi nyoma az életnek! Pedig a távoli rakéták homályos visszfényében tisztán kivehettem a mellvéd halvány körvonalait. Gondolkoztam egy pillanatig. Meg kellett próbálnom még közelebb jutni az árokhoz. Elhatároztam, hogy két csoportra szakadunk.

Lorenz és egy káplár visszamaradt, lehetőleg minél nagyobb réseket vágni a drótkadályokba. Én a másik emberemmel, aki oly erős volt, mint egy gerenda, tovább akartam húzódni az árok mentén.

Óvatosan bújtam át a drótok között. A legnagyobb gyorsasággal, hanyagul voltak felkötözve. Néhány pillanat alatt keresztül

jutottam. Húsz lépésnyire előttünk az ellenség lövészárka volt. Egész világosan felismertem. A bal végén álltunk az ároknak, amelyben semmi sem mozdult. Úgy látszik nem volt megerősítve. De hiszen ennek igen különös oka lehet, de még annak is, hogy erről az oldalról sohasem röpítették fel világitó lövedéket!

Szorosan a mellvéd előtt feküdtünk. És most cselekedni! Óvatosan négykézláb, a láb- és kezujjaimon állva, tapogattam magamat előre és lassan, nagyon lassacskán keresztülnéztem a mellvéd fölött. — Az árok üres volt.

Intettem, hogy kövessen és szeliden bocsátkoztam le az árokba. Tört vonalban nyúlt előre az árok és az egyik vége visszahajlott. Nyilván itt volt a balszárnya az ellenség erdei állásának. Mellette tántorgott a nyílás.

Az árok igen ügyesen volt elgondolva, hogy oldalozhassa az esetleges támadásokat. Most már tudtam, hogy mért hagyták oly feltűnő sötétségben ezt az oldalt és mért nem erősítették meg. Rejtve kellett volna maradnia. Ebből az árokból egy meglepő, oldalozó tűz, bármikor megsemmisíthette volna támadásunkat. Kitérő öröm rázkódtatott össze, hiszen ennek a felfedezésnek megfizethetetlen értéke van. Ez a felfedezés egyetlen csapással oldotta meg feladatomat. Nem hittem volna, hogy ilyen könnyű lesz a dolog. Az árok a rögtöni megszállásra

volt előkészítve. Fegyverek feküdtek lövésre készen a homokzsákok között. Három gépfegyver volt beépítve a mellvédbe, három különböző irányban. De az irányzék egy teljes félkört fogott be. Az érintetlen löszeresládák ott voltak a gépfegyverek mellett.

Azt meg kell adni, a fickók értették a dolgukat. A támadásunkkal csinos kis pokolba másztunk volna bele. A legnagyobb nyugalommal engedtek volna bennünket közel, hogy azután keresztüztűzben arassanak le, mint a barmokat. Ötven lépésnyire az elágazástól vállvéd volt. Itt az árok kissé még mindig sötétben hagyva, az erdőnek a főfrontjába nyomult be. És elől még mindig szárnyaltak a világitó rakéták. Odanéztem a saját árkaikra és csodálatosan boldog öröm töltötte be egész testemet. Ott feküdtek, odaát az én embereim, hallgatózva leskelődtek, hogy az eltávozott négy pajtásról valamit megtudjanak és mi egész kényelmesen sétáltunk ezalatt itt az ellenséges lövészárkokban, mint valami múzeumban. Feladatunk úgyszólván teljesítve volt. Csak azt kellett még megállapítanom, hogy milyen hosszú ez a futóárok és hol torkollik bele a főárokba. Óvatosan hajoltam előre a legközelebbi vállvédnél, de hirtelen visszadöbentem. Oly erősen rántottam hátra magam, hogy a fejem összeütődött a káplároméval. Ott előttem — alig tíz lépésnyire tőlem egy ember állott, egy ellenséges katona, aki az árokra vigyázott.

Tapolcza múlt éve.

A város sokkal gondosabb, mint mi, magánosok. Előre megállapítja, mennyi bevételre számíthat, mennyi kiadása lesz. Azután mégegyszer számadást csinál: hogy a tervei beváltak-e. És ahol rosszul kontemplált, ott majd jövőre a költségvetésében helyesebb tételeket vesz fel. Most a múlt évről szóló zárószámadás van előttünk.

A füzet lapjait forgatva, képet kapunk, mondjuk úgy: egy nagy vállalat életéről. Nagy összegek, hosszú szám-hasábok tárgyalják a mi dolgainkat. A város egész ügyvitele össze van gyűjtve, hogy mindenki, akit érdekel, láthassa: mire adták ki a város pénzét.

Dehogy a város pénzét. A *mi* pénzünket. Igaz ugyan, hogy a 136,013 korona bevételből több mint a fele, a város ingatlanaiából és más jogokból és értékmelkedésből származik, mégis a bevételek tekintélyes összegét 61,853 koronát a pótdadó adja ki. De hadd beszéljen maga a főjegyző, *Horváth Jenő*, ki a számadást összeállította és eléje a következő jelentést írta:

„Van szerencsém a község háztartását előtárolni, valamint az egyes alapokról szerkesztett, s a számvizsgáló bizottság által megvizsgált 1916. évi számadásokat betervezni. A háztartási számadás 267323 korona kezelését tünteti fel.

A számadáshoz a következő megjegyzéseket fűzöm:

Általánosságban:

Dacára a rossz gazdasági esztendőnek és az egész vonalon való ár, anyag és munkadíjemelkedésnek, a számadás 4703 korona 38 fillér pénztári maradvánnyal zárul, ami legnagyobb részben azon körülményben leli magyarázatát, hogy az erdő 19000 koronával többet jövedelmezett az előirányzatnál. Tehát háborus áremelkedés ennyit a községnek is használt. S minthogy a jéggyári részvények ára is kikerült a községi jövedelemből, arra kölcsönt felvenni nem kellett, így az év még eredményesnek is mondható.

Részletekben:

Az irnokok tétele megnövekedett a két hadbavonult irnok részére megszavazott fizetési összeggel. Bíró, pénztáros, gazda 1916. évben a háborús fizetésjavítást visszamenőleg 1915. évre is, tehát két évre vették fel. Az épületek, tüzfakiadások, erdei, gazdasági, hóhányási, jégverem meghordási stb. tételek az anyagár és napszámemelkedés miatt nagyobbodtak. Ép így a szegények temetési: gyógyköltségei is kiléptek a rendes kiadások medréből, mert a faanyag (koporsók) és a gyógyszerek ára nagyon felment. A napdíjakat a tömérdek requirálással járó költségek duzzasztották meg, bár itt a Haditermény Részvénytársaságtól bizonyos megtérítésre számítunk. Az előre nem látható tételében a jéggyári részvények vétele 10000 koronával szerepel, ezt leszámítva ez a tétel már rendes képet mutat.

A katonabeszállásolási költségek a rengeteg ember- és állatsorozás miatt hagyták el a rendes keretüket. A megszavazott beszerzési előlegek pedig január elseje óta rendes útben folytak vissza.

A községi számadás egyébként a község beléletét és háztartását tükrözi vissza.

Nem sok hozzáfűznivaló van e kimerítő, minden fontosabb mozzanatra kiterjedő jelentéshez, hisz most beszámoló számadásról van szó, melyen nem változtathat semmi újságkritika, meg erre nincs is szükség.

A közigazgatási bevételek összege 122,929 korona 36 fillér volt, ezzel szemben 71,560 korona 80 fillér kiadás mutatkozott. E cím alatt vannak az ingatlanok jövedelmei, házbérlőjövödeimek, a különböző jogok hozadékai és több átmeneti tétel.

Dicséretes, hogy a „Hitelműveleti“ be-

vételek nem haladták túl az előirányzatot, mert az ily bevétel-emelkedés magyarán új adósságot jelent. Ilyet jóformán nem csinált a község. Sőt, olyanformán van, akik a háboruban valamiképp még szereztek is. Elmondhatjuk, bárcsak többet szerzett volna, legalább többet adhatnánk ki kulturális célokra.

A számadás végén találjuk az alapok ismertetését. Sajnos, ezeknél jóformán csak az évi kamatok okoznak kis emelkedést. Most a háboruban, mikor minden jótékony-ságot az élők kell hogy lefoglaljanak, a Bacsányi János szobrára semmi adakozás nem volt; maradt a régi összeg, 2785 korona. A kórházalap csökkent, mert 5766 koronát használtak fel belőle, így ma az 6882 korona. A szegényalapból is 500 koronát utaltak ki, de még így is maradt 13474 korona. A munkássegélyalap 332 korona, a törzsvagyonalap 5357 és a tűzoltó alap 207 korona.

Aki a számadásba egy kicsit betekint, megállapíthatja, hogy a városházán, dacára a megnehezült viszonyoknak, a múlt évben jól gazdálkodtak, ha ugyan lehet használni azt a szót, hogy „jól.“ Mert ott a legnehezebb „jól“ gazdálkodni, ahol olyan kevés lehetőség van rá, mint éppen Tapolczán. Ez a kis eredmény is *Horváth Jenő* főjegyző érdeme, ki *Győri János* bíróval és az előjárósággal egyetemben kiváló figyelemmel vezeti községünk ügyeit.

Levél a szerkesztőhöz.

Tisztelt Szerkesztő Ur!

Érdeklél olvastam becses lapjuk múlt heti számában „Tapolcza fejlesztése háború után“ — című cikket. Sok életrevaló eszmét vet fel a cikk, amelyek megvalósítása községünk minden irányu haladását felőlelik ugyan, de mint említeni tetszik, lesznek a cikkben felsoroltakon kívül időszzerű új szükségletek, amelyekre ma nem gondolhatunk. Én magam új eszmét, tervet nem hozok fel, mert tudomásom szerint egy időben már foglalkozott becses lapjuk az alábbiakkal, de mint mindig időszzerű dolgot, nem lesz fölösleges újból felszínre hozni, holott megvalósítása a jelen viszonyok között alig volna keresztülvihető.

Részben egészségügyi dologgal állok elő.

Ismeretes, hogy Tapolczán a ruhaöblögetést a község közepén lévő tóban végezi vagy végezteti a lakosság legnagyobb része. Ámde az e célra alkalmas partresztlet oly kicsiny, hogy nagyobb számú öblögető nem fér el, s így egyik a másikra kénytelen várakozni, vagy pedig a helyért folyik a per-patvar. A drága idő tehát vagy az emberek szapulásával, — ami itt minden körülmények között ugyis általános, — vagy perlekedéssel mulik el. De sokszor az esős, alkalmatlan időjárás is megnehezíti a munkát. — Az emberek szapulását ugyan nem akadályozhatjuk meg, azonban, hogy az öblögetés minden időben végezhető lehessen, erre olyan lábas felszereszerű faalkotmány igen célszerűen megfelelne, — amit a vízfolyás alkalmas helye fölé lehetne állítani.

A humánus cél mellett, mert nem áznának esős időben az öblögetők, idő- és pénzmegtakarítást is érhetnénk el, mert a mosónők a kényelmesebb helyen gyorsabban végezhették munkájukat, ha ugyan a világ sorsátói erre színtén kényelmesebb helyiségben, nem töltönnék ezzel is több időt.

Becsés figyelmének felhívása ez ügyre nem személyi érdek, közérdeket szolgálna, ha szerény véleményem vagy indítványom testet öltene. A felszer felépítése közérdekű voltánál fogva jöhetnek a község kötelessége volna, azonban, ha az ezt mégsem volna hajlandó felépíteni, úgy készségesen fizetnének az öblögettetők néhány fillért, amiből a felszer felépíthető és állandó jókorban tartható lenne.

Ajánlatom ugyan nem oly fontos, hogy az Tapolcza fejlesztési programjába külön beillesztésre méltó volna, de bennünket gazdaasszonyokat mégis közelről érdekel, hogy

napszámósaink, mosónőink akadálytalanul és kényelmesebben végezhessek az öblögetést.

Tisztelettel
Egy gazdaasszony.

A tapolczai járás főszolgabirjától.

Valamennyi Jegyző urnak.

Április hó 2-án 2665—1917. sz. alatt kiadott 5656—eln. 1917. H. M. rendelettel elrendelt népfelkelők behívására vonatkozó rendeletemhez értesítem, hogy a honvédelmi miniszter ur tekintettel a roszt időjárás viszonyok folytán elmaradt tavaszi munkákra a 7565—eln. 18—1917. sz. távirati rendeletével a fent hivatkozott számú rendeletemmel kiadott bevonulási hirdetményt illetőleg rendeletét akként módosította, hogy az 1872—1886 évi születésű magyar, illetve osztrák állampolgár népfelkelők bevonulását **f. évi május hó 14-ig** elhalasztotta az 5656—eln. 1917. H. M. rendelettel és hirdetményvel behívott többi népfelkelők bevonulása 1917. április 16-ára érvényben marad, utasított ellenőrizze, hogy azon mezőgazda népfelkelők, kiknek bevonulása az előadottak szerint május 14-ig elhalasztott, mezőgazdasági munkáikat a legszorgasabban végezzék. Jelen rendeletem községeiben a szokásos módon s dobszó által is azonnal közhírré teendő.

Tapolcza, 1917. április hó 12-én.

Dr. Sáhváry Jenő
főszolgabíró.

Hirdetmény.

A Balatonmelléki Takarékpénztár r. t. részéről és képviselőjében közhírré teszem, hogy nevezett részvénytársasághoz zálogba adott és ki nem váltott 150 darab „Moskovitz Farkas és Társa Cipő- és Csizmagyár (Nagyvárad) r. t.“, illetve elnevezésben utóbb „Hungária Cipőgyár R. t.“-i (bemutatóra szóló 51—100 és 801—900 sorszámú) darabonként 20 korona névértékű törzsrészvényt **1917. április hó 19-én reggel 9 órakor Dr. Róth Aurél kir. közjegyző ur jelenlétében** és közbenjöttével, mostnevezettnek tapolczai helyiségében a legtöbbet ígérőnek nyilvánosan eladom.

A zálog tárgyát képező és fent megjelölt 150 darab részvény együttesen kerül árverés alá, 3000 korona le nem szállítható kikiáltási ár mellett.

A venni szándékozók tartoznak árverés előtt a kikiáltási ár 20%-át bánatpénz címén kezemhez letenni; a törzsrészvények tulajdonjogát pedig a legtöbbet ígérő fél szerzi meg, ki köteles vételárát — a bánatpénz betudásával — az árverés befejeztekor készpénzben kezemhez lefizetni, s ezzel szemben az árverés tárgyát képező érték-papírokat a vevőfélnek átadom.

Feltételként kikötöm, hogy a vevőfél fizeti az adás-vételi ügylet után a m. kir. államkincstárnak megjáró illetéket is.

Tapolcza, 1917. április hó 10-én.

Dr. Kovács Vilmos
ügyvéd.

345/3.—1915. szám.

Hirdetmény.

A zalaegerszegi kir. törvényszék felhívja mindazokat, akik Takács Jenő volt tapolczai közjegyző biztosítékára az 1886. évi VII. t.-c. 40. §-a értelmében törvényes zálogjoggal bírnak, hogy követeléseiket a kir. törvényszékhez három (3) hó alatt jelentésük be, mert különben azok tekintetbe vétele nélkül fog a biztosíték kiadása iránt intézkedni.

Zalaegerszeg, 1917. március 24.
Horváth sk. elnök, dr. Tüskés Dezső sk. kir. törvényszéki bíró, dr. Zeke Gyula sk. kir. törvényszéki bíró.
A kiadmány hitelül: *Fábián* irodatiszt.

H
Eg

A németfalusi utcának nevezetű deklődve, de az apró házasszony: az özvegy faluból mindenki tud majd be. A falu nyolc laknak. más között nek ugyanaz sok-sok vallat embere, hogy szony lakik.

Egy a sok a bűne, a legkövetkező: megmásikk asszony jobban szeret „bűnüket“, k egy rókaljuk rekek megtal kis gyerek.

Amit titok rom hónapig Ő előttük ním az élet, nlgaz, sokszo gondolkoznan zan eszt a cselekedett, egész falu, annyira ism az osztályos.

Szegény fott asszony nagy idő előtt tett esk felejtetik, szonyok vol ledesen épül asszonyt, ki szerencsétlen.

Nem rossz tették gyilk Elvitték az messze kerü özvegyen. C szony: ele Majd felejtet Az ösztöne szolga, de melyet Isten kell hozzá, az ösztön zébe az élet féktelen s k a szenvedél ber, hanem nünk.

Az ösztön szony vak vénybe kerit elkövetetet sikerült, gy

Gyilkossá a lelkiismer zése. Félt tól, ki maj kérdezte v ide? Bántott És gyáva v emberi bot bünt: a gy Szegény örömmel v cézte voln velte volna egy érzést meg kellett tehettek má

Miért ne kik elvitték Miért nem titokban él Hogy az e kori most,

HIREK.

Egy asszony . . .

A németfalusi kis házak között, melyet utcának neveznek, csendőr megy végig. Erdőköldeve, de mégis félve követi, meglapulva az apró házak mellett, a sok gyerek és asszony: az özvegy falu. Mindenki tudja az özvegy faluban, hogy miért jött a csendőr, mindenki tudja, hogy melyik házba megy majd be. A falun nincs titok: hisz asszonyok laknak. De az asszonyoknak csak egymás között nincs titkuk, vagy mindegyőjüknek ugyanaz a titka és talán ezért csak sok-sok vallatás után tudta meg a „büntetés” embere, hogy melyik az a ház, ahol az asszony lakik . . .

Egy a sok közül, a bűnös asszony. Nagy a bűne, a legrettenetesebb, amit asszony elkövet: megölte gyermekét. Megfojtotta egy másik asszony segítségével a kis fiát, kinél jobban szerette önmagát. Zsákba tették a „bűnüket”, kivitték az erdőbe és elrejtették egy rókalyukba. Gyerekek, apró parasztgyerekek megtalálták s ráismertek: ni-ni, egy kis gyerek . . . a testvérünk.

Amit titokban tartott az özvegy falu három hónapig, fölfedték a beszédes gyerekek. Ő előttük nincs titok. Ők még nem tudják, mi az élet, nem érthetik meg a nagyokat. Igaz, sokszor a nagyok is — gyerekekkel gondolkodnak. Vagy nem vesztette-e el józan eszét az asszony, ki azt hitte és úgy cselekedett, hogy a titka, melyről tudott az egész falu, nem jön napfényre? Vagy talán annyira ismerte a faluját, az asszonyokat, az osztályosait?

Szegény falu. Szegény férjeiktől megfosztott asszonyok. Közel három évi özvegység, nagy idő. Éppen elég arra, hogy az oltár előtt tett esküt elfeledjék; sokan könnyen felejtették, hisz már az eskü előtt is — asszonyok voltak. A falu egész erkölcsé a feledésen épült fel. Ezért csak sajnálom az asszonyt, ki elfelejtette az urát és im oly szerencsétlenül járt: gyilkos lett.

Nem rosszaságból lett azzá, a körülmények tették gyilkossá. Az emberétől megfosztották. Elvitték az urát katonának, majd fogoly lett, messze került . . . Szibériába. És ő itt maradt özvegyen. Csak úgy élt, mint a többi asszony: eleinte siránkozott, szomorkodott, majd felejtett és vigasztalódott — ember volt. Az ösztönei vitték. Az ösztön ugyan jó szolga, de rossz ur; az ösztön nagy erő, melyet Isten adott, de erős kéz, jó akarat kell hozzá, mely kurta gyepőn tartsa. Ha az ösztön urra lesz felettünk s az veszi kezébe az élet gyepőjét, akkor jaj nekünk. A féktelen s könnyelmű ösztön révén utajnkra a szenvedély sötétsége borul s nem az ember, hanem az állat nyilatkozik meg bennünk.

Az ösztön és a tudatlanság voltak az asszony vak vezetői. Rájuk bízta magát, örvénybe került. Szegény asszony, mi mindent elkövetett, hogy kimenekülhessen, de nem sikerült, gyilkosnak kellett lennie.

Gyilkossá tette a félelem, gyilkossá tette a lelkiismeret: a gyávaság finomabb elnevezése. Félt az emberek szájától, félt az urától, ki majd egyszer mégis csak hazajön és kérdezte volna: hát ez a gyerek hogy került ide? Bántotta a lelkiismeret: jaj, mit tettem? . . . És gyáva volt, nem mert szemébe nézni az emberi botlásának és el kellett követnie a bűnt: a gyilkosságot.

Szegény asszony. Ha az ura itthon van: örömmel viseli az anyaságot, simogatva becézte volna gyermekét, gyönyörködve nevelte volna föl a vért. És mily furcsa: ugyanegy érzésből lett ez a másik gyermek, kit meg kellett gyilkolnia, úgy gondolva: nem tehetek mást.

Miért nem adtad neki tanácsot, emberek, kik elvitték az asszony mellől a férjét? Miért nem vezettétek el egy otthonba, hol titokban életet adhatott volna gyermekének? Hogy az emberi botlásának, mely oly gyakori most, ne lett volna ily szomorúsága? . . .

Vagy talán a mi társadalmunk csak büntetni tud: a törvények szigorával, az újsgok örökké fájó fekete betűjével? Nem, nem . . . a mi társadalmunk tud jóságos segítő is lenni, de jaj, a falu oly messze van és jaj, annak nincs — társadalma.

Kinevezés. — A földmívelésügyi m. kir. miniszter *Mock Gyula* tapolczai szőlőszeti és borászati felügyelőt a VIII. fizetési osztályba kinevezte.

Nyilvános köszönet. *Scheller Zsigmond*-né urnó Monostorapátiából 11 koronát juttatott hozzám a Hősök Emléke javára, amely adományért a Bizottság nevében köszönetet mondok *ö. Czunf Istvánné*, elnök.

Megérkezett a gálíc! Szinte gyermekies újongó örömmel ujságozzák a szőlősgazdák: „Megérkezett a gálíc!” Nem csoda, hiszen az elmúlt évek szomorú tapasztalataiból sokat tanultak a gazdák, drága áron, de nem a saját hibájukból. Sokan ezeket vesztettek a gálíc hiánya miatt, — tönkre ment az ígérkezett termés, mert nem volt a *kellő* időben és *menyiségben* gálíc. Gombamódra keletkeztek a különböző *hatásos* védekező szerek, amelyek csak az előállítóknak hozott, több ezer gazda bőrén, valóságos *iszületet*. Jóllehet a múlt évben ez már megszűnt, mert a vidékünkön a Tapolczavidéki Gazdakör, amely ma is egész gyűjtéménnyel bír a „hatásosnak” hirdetett szerekből, — az ország több gazdaszervezetével együtt, sürgős felterjesztést intézett a földmívelésügyi kormányhoz, hogy tiltsa be ezeknek a hangzatos nevű védekező szereknek forgalomba hozatalát, s a felterjesztés sikerrel járt. A múlt évi keserű tapasztalatok alapján a Gazdakör már október hónapban kérte a gazdák nevében, hogy a gálícot jóval előbb a permetezés idejénél, utalják ki, mert sok helyen a késedelmes szállítástól eredő gálíc-hiány volt a szőlőtermés pusztulásának okozója, mert még az első permetezésre is későn érkezett, pedig gyakorlatból tudja minden gazda, hogy a *kellő* időben végzett első permetezéssel is sok szőlőt mentettek meg. Mindez az idén nem történik meg, mert a gálíc a múlt héten már megérkezett és a szőlősgazdák rövid idő alatt kézhez kapják azt. — A gálíc kiosztását az idén is a hatóság végzi, mert a legtöbb gazdának a múlt évben jegyzett és befizetett, de meg nem kapott gálíc ára is az idei kiosztásnál nyer elszámolást. — Jóllehet a Gazdakör a múlt évi felkínálás után, a gazdák között óhajára, felajánlotta szolgálatát a gálíc-kiosztásra, azonban éppen a múlt évi együttes elszámolás miatt, az idén szintén a hatóságot bízták meg a szétosztással. Az első kiosztás alkalmával, az első permetezésre, katasztrális holdankint, 520 dkgrm. gálícot kapnak a gazdák, azután a többi hasonló arányban, olyképen, hogy minden szőlősgazda katasztrális holdanként, 15 kg. gálícot kap, amely mennyiség, takarékos beosztás mellett, elegendő is lesz, esetleg a későbbi permetezést perociddal lehet eszközölni. A védekezésre, a gálícot kívül, csupán a perocidot engedi meg a földmívelésügyi miniszter, mint olyan szert, amelyet szintén sikerrel lehet a peronoszpóra pusztítása ellen használni. Ugy tudjuk azonban, hogy ennek a forgalomba hozatala is a hatóság jogkörébe utaltatott. — Minden esetre fontos azonban, hogy a gazdák az első permetezéshez a *kellő* időben juttassanak a gálícot, s ha más veszély nem éri szőlőinket, úgy az idén a gálíc hiánya alig lesz oka a szőlő és a termés pusztulásának. De fontos, hogy ma, mint mindenben, így a gálíc használatában is, a legnagyobb takarékoságra törekedjenek a gazdák.

A nyári időszámítás holnap, április hó 16-án, hajnali két órakor kezdődik és tart szeptember 17-ig. Az idén tehát két héttel későbbén végződik a munkaidő gazdaságosabb kihasználására rendszeresített nyári időszámítás, mint a múlt évben. A rendelet szerint holnap hajnali két órakor egy órával előbbre kell igazítani az órát.

Felemelték a lisztadagokat. Ha nem is teljesen, de a lehetőséghez mérten, felemelték a hatósági lisztadagokat úgy, hogy az

első lisztadagoknak hetven százalékát kapják az ellátatlanok, tehát elég szép emelkedés ahhoz mérten, amit megelőzőleg kaptak. A múlt héten már a felemelt lisztadagokat adatta ki a hatóság. — A tapolczai közéleti bizottság elnökének kérvénye tehát sikerre vezetett, pedig a hivatatlan bírálók szeretik a bizottság munkáját lekicsinyelni, holott ugyanakkor a maguk tehetetlenségéről tesznek bizonyosságot.

A népkonyha az eddigi lelkes odaadásal folytatta a harmadik héten is, önként vállalt nemes hivatását. A múlt héten, a két tapolczai jótékony nőegylet elnököin kívül, a következő urnók vezették, illetve segítettek a népkonyhában: *vasárnap*: dr. Lőke Mórné, dr. Kovács Vilmosné, Kálmán Ármíné, Lessner Gréti, Marton Lala, Zalai Rózsai; *hétfőn*: Rozner Mórné, Szabó Józsefné, Fülöp Mariska, Unger Annus; *kedden*: Weiler Ignácné, Ács Irma, Lessner Gréti, Faragó Aranka, Anda Juliska, Marton Lala; *szerdán*: Neményi Gézáné, Willner Béláné, Hirsch Piroška, Kramer Ella, Kertész Rózsai; *csütörtökön*: Kardos Mórné, Pressler Margit, Schwarcz Böske, Schwarcz Vilma; *pénteken*: Mandl Sándorné, Mandl Janka, Zalai Rózsika, Zyzda Mariska, Hoffmann Ella, Stefi Riman; *szombaton*: Gál Miksáné, Kiss Mancsi, Harangzó Marica, Diskai Malvin. Az elmúlt három héten pedig a főzés munkáját Braunsteinné, Glázer Hermanné, Krausz Benőné, Weisz Lipótné és Braun Mórné asszonyok végezték önzetlenül, dicsőre méltóan. — A népkonyhának a héten a következő összegeket adományozták: Károly Lajos és neje Gyöngyösről 100 koronát; N. N. polgárasszony 100 koronát; Pollák József takarékpénztári pénztáros 50 koronát; a tapolczai bőriparosok, az ipartestületi elnökség útján 13 korona 50 fillért; Kaufmann Soma Badacsonyládbiből 10 koronát; Burján Imre a harctérről 7 koronát; Hirsch Józsefné zöldséget; Lustig Ferenc vöröshagymát.

Nyilvános köszönet. — A Vörös-Kereszt Egyesület tapolczai fiókja céljaira adakozni szivesek voltak: ifj. Kovács Lajos és Kajdi Sándor urak Köveskálról 15—15 koronát. A kegyes adakozók fogadják hálás köszönetünket. Az Elnökség.

Adóügyi értekeztetés. — Badacsonyvidéki Szőlősgazdák Szövetkezete folyó évi április hó 22-én délután 2 órakor, Tapolczán, a városháza nagytermébe adóügyi értekeztetést tart, melynek tárgya az új jövedelmi adó, a vagyonadó, a hadi nyereségadó. — Az értekeztetle meghívót bocsátottak ki.

Az iskolaév befejezése. A vallás és közoktatásügyi m. kir. miniszter rendeletet adott ki, amely a középiskolák folyó tanévet május hó 26-án be kell fejeznie.

Egy gazda panaszkolt, hogy a tó lefolyásának vizébe, amelyből mint tudvaló a gazdák nagy része szarvasmarhát itatja, — minden féle szennyet hánynak s nincs kizárva, hogy ettől eredt a szarvasmarhák betegsége, amelynek Tapolczán az idén szép számú szarvasmarha esett áldozatul. — Nincs ugyan bebizonyítva, hogy a szarvasmarhák innen vették volna magukba a baj csiráját, de az bizonyos, hogy a tó vizének lefolyásába sokféle szenny kerül, amely bizonyára megfertőzheti a vizet és ezzel az állatot is. Indokolt volna, ha a tó környéki lakókat erre, büntetés terhe mellett figyelmeztetnék.

A postahivatal elhelyezése. Vettük az alábbi sorokat: „Becses lapjuk mult heti számában a postahivatal elhelyezése ügyében hozott híradás érthető érdeklődést keltett azok körében, akik a hivatalt nagyobb mértékben igénybe veszik. Mint olvastam, a kincstár az u. n. Wallner-féle telepen óhajta azt alkalmas bérhelyiség hiányában megépíttetni. Minthogy a postahivatal elhelyezése, ami közös érdekünk, ezért községünk közönsége nem nézheti közömbösen, hogy az hol nyer elhelyezést, különösen akkor, mikor annak állandó elhelyezése sem egyese, — sem általánosságban nem találkozik a köztetszettel. És méltán. Mert a tervbe vett terület oly helyen van, amely nem engedni reményleni, hogy a község abban az

irányban kedvező fejlődést talál. Másodszor mert a postahivatalt, mint ilyent, a község minden lakója kisebb-nagyobb mértékben igénybe veszi. A méltányosság és igazságosság szempontjából tehát óhajtandó, hogy ily közintézmény központi elhelyezést nyerjen. Vagy méltányos volna-e, hogy a Kossuth Lajos- vagy Vörösmarthy-utcai lakosoknak a község másik végére kelljen, közel egy kilométer utat tenniük, hogy a postahivatalhoz jussanak? Ezt bárkinek az igazságérzete sem tartja méltányosnak. Az említett terv keresztülvitele ellen tehát már most mozgalmat kell indítanunk. Még nem késő. Mindenesetre legcélszerűbb volna és az általános óhajnak legjobban megfelelné, ha a hivatal a község középpontján nyerne elhelyezést. A kincstár kénytelen lesz postaépületet emeltetni, mert Tapolczán a község középpontján erre alkalmas bérhelyiség nincsen. Már pedig, ha erre kerül a sor, úgy érdekünk, hogy az ne a község végén, a lakosság legnagyobb részének érdekei ellenére épüljön. Erre alkalmas és hisszük, hogy köztetszettel találkozó terv, ha a Bacányi János-utcában lévő Piriti-féle üres háztelket szerezne meg a kincstár erre a célra. Azt hiszem, hogy nagy értékkülönbség nem volna a Wallner-féle telek és az előbb említett Piriti-féle telek között. Ez a telek elég nagy arra, hogy oda, a tapolczai igényeknek megfelelő postahivatalt lehetne építtetni és ez megfelelne a központi elhelyezésnek is. Hiszük, hogy a jelzettek a posta vezérigazgatósága is tekintetbe venné és Tapolcza közönségének óhaja elől nem zárkoznék el, még akkor sem, ha netán az említett telek kevésbé több anyagi áldozatot kívánna, mint a község érdekével szemben a Wallner-telek. Ebben az irányban kellene a lakosság érdekében elsősorban Tapolcza nagyközség előjáróságának illetékes helyen közbejárni és a postavezérigazgatóságot a hivatal központi elhelyezésére kérni. Szerény véleményemet a jelzettekben volt szerencsém közreadni. Ha valaki a közérdeknek jobban megfelelő tervvel állna elő, azt csak örömmel üdvözölhetnénk, — de minden körülmények között csak akkor, ha az közmegegyezéssel találkozónak.

Tisztelettel

Egy főutcai lakós.

A dunántúli új színikerületet a napokban tervezték meg Zalaegerszeg székhellyel. Ezt az új kerületet, amelybe Zalaegerszeg, Tapolcza, Keszthely, Kőszeg, Körmend, Magyaróvár, Moson és Érsekújvár tartoznék, Fehér Vilmos nyerné el. Egyelőre vita tárgya Tapolcza Fehér Vilmos és Halász Alfréd színigazgatók között, ezért most egyik társulat sem jön Tapolczára.

Gyilkosság. Folyó hó 10 én Ács Lőrincz és Illés Gyula lesenczenémetfalusi fiúk, a falu határában lévő Csink völgyben egy róka-lyukba bedugva, zsákba téve, egy alig néhány órát élt fiúgyermek hulláját találták. Buzics József csendőrőrmester és Damsa János szakaszvezető több napi fáradságos kutatással kinyomozta, hogy a csecsemőt Szencz Szabó Józsefné lesenczenémetfalusi asszony folyó évi január hó 10 én szülte és mivel férje hadifogoly, hogy a szegyetől meneküljön, az nap este megfojtotta. A kegyetlen anya vallomása szerint, ki beismerte bűnét, gyilkosságban és a tetem elrejtésében segítségére volt egy falubeli asszony is, ki azonban tagadja, hogy része lett volna a szörnyű tettben. Minkettől ellen megindult a vizsgálat.

Nyilvános köszönet.

Néhai özv. Lustig Józsefné elhunytá alkalmával, koszorúmegváltás címén, a Szent-Egyletnek adakozni szivesek voltak: Lustig Ferenc és neje 100 K, Lázár Ádám és neje 20 K, Steiner Lipótné 10 K, Szücs Vilmos és neje 20 K, özv. Singer Arthurné 10 K, Halász Józsefné 10 K, Rosner Mór és neje 50 K, Szücs Jenő és neje 20 K, Faragó Armin és neje 20 K, Tauszig Manó 20 K, Kaszás Soma 10 K. — A segélyreszorultak nevében hálás köszönetet mond

Frisch László hitk. elnök.

Meghívó.

A Tapolczavidéki

Gazdasági Takarékpénztár r. t.

1917. évi április hó 22-én délután fél 3

órákor saját helyiségében

rendkívüli közgyűlést

tart, melyre a t. részvényeseket tisztelettel meghívom.

Szezenszky Gyula
elnök.

Tárgysorozat:

1. Igazgatóság indítványa az alaptőke felemelésére.
2. Az alapszabályok 6. §-ának megváltoztatása.
3. Igazgató lemondásának bejelentése és részére a felmentvény megadása.
4. Esetleges indítványok tárgyalása.

KÖZSÉGHAZABÓL.

Hirdetmények.

1198—917.

Az 1872-évtől 1886-évig született népfelkelők bevonulása május 14-ig elhalasztott, a fiatalabb évfolyamuaknak be kell április 16-ikára vonulniok.

1215—917.

A jelenleg érvényben levő kávéárak május 16-ig érvényben maradnak.

1218—917.

Felkérem az érdekelteket, hogy a múlt évben igénybe vett gálicz után a kilónkénti 15 fillért kedden délelőtt a pénztárosnál fizessék meg, különben az idén nem adunk gáliczot, vagy levonjuk az idej gálicz értékéből, esetleg végrehajtás utján vesszük be.

Az 1867. évtől 1871. évig bezárólag terjedő időben született, valamint az 1893—1867. évi születésű törlendőnek vagy mindennemű népfelkelési szolgálatra alkalmatlannak nyilvánított és eddig a szemlén való megjelenés alól fölmentett összes népfelkelésre kötelezettek újból összeírás céljából **hétfőn** jelentkezzenek.

Horváth Jenő
főjegyző.

MEGHIVÓ.

A „Tapolczai Jéggyár Részvénytársaság”

részvényeseit 1917 április hó 22-én délután fél 3 órákor

a „Tapolczai Casino” helyiségében tartandó

I. rendes közgyűlésére

tisztelettel meghívom.

Tapolcza, 1917 április 14.

Frisch László
igazgató.

Tárgysorozat:

1. A jegyzőkönyv hitelesítésére két jelenlevő részvényes kijelölése.
2. Az 1916. üzletévet illető zárószámadások előterjesztése és a mérleg megállapítása.
3. Az igazgatóság és a felügyelőbizottság jelentésének bemutatása, a tiszta nyereség hovatfordítására vonatkozó és a felmentvény érdemében hozandó határozat.
4. Az alapítók által egy évre kinevezett öt felügyelőbizottsági tagnak az alapszabályok 32. §-a értelmében három évre leendő megválasztása.
5. Az alapszabályok 19. §-a értelmében beadott indítványok tárgyalása.

Mérleg-számla.

Vagyon: Gépek és berendezések 54.076 K 44 f. Anyag 260 K. Adósok 140 K. Összesen 54.476 K 44 f.

Teher: Részvénytőke 50.000 K. Hitelezők 3729 K 07 f. Jövedelem 747 K 37 f. Összesen 54.476 K 44 f.

Veszteség-nyereség-számla.

Költség: Üzemköltségek 3462 K 65 f. Kezelési költségek 88 K 21 f. Első szervezési költség teljesen leírva 1301 K 25 f. Jövedelem 747 K 37 f. Összesen 5599 K 48 f.

Jövedelem: Jégeladási számla 5436 K 10 f. Kamatszám 163 K 38 f. Összesen 5599 K 48 f.

Tapolcza, 1916 december 31.

A könyvelésért: Grosz Dezső.

AZ IGAZGATÓSÁG:

Frisch László igazgató, Dr. Lőke Mór, Dr. Kovács Vilmos, Berger Manó, Neményi Géza, Dr. Fischer Gyula, Szücs Jenő, Glazer Sándor, Gyóry János, Hirsch József, Dr. Deák Jenő, Strasser Béla.

Fenti számadásokat átvizsgáltuk és azt a kereskedelmi törvény vonatkozásos rendelkezései szerint helyesen felállítottak találtuk.

Tapolcza, 1917 április 12.

A FELÜGYELŐBIZOTTSÁG:

Horváth Jenő, Faragó Leó, Schwarz Emil, Schindler Alajos, Dienes Kálmán.